

Anonymiserad version

Översättning

C-350/24 – 1

Mål C-350/24

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

14 maj 2024

Domstol som begär förhandsavgörande:

Cour de cassation (Frankrike)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

3 maj 2024

Klagande:

HJ

Motpart:

Crédit agricole Corporate & Investment Bank

[utelämnas]

COUR DE CASSATION

[utelämnas]

PLENARFÖRSAMLINGEN

Offentlig förhandling den **3 maj 2024**

– Begäran om förhandsavgörande
från
Europeiska unionens domstol
– Vilandeförklaring av målet

[utelämnas]

REPUBLIKEN FRANKRIKE

Å FRANSKA FOLKETS VÄGNAR

SV

DOM AV DEN 3 MAJ 2024 MEDDELAD AV COUR DE CASSATION I
PLENUM

HJ, med hemvist [utelämnas] [i] Courbevoie [(Frankrike)], har ingett [ett][utelämnas] ett överklagande [utelämnas] med avseende på den dom som Cour d'appel de Versailles (Appellationsdomstolen i Versailles) [utelämnas] meddelade den 27 maj 2021, i en tvist med bolaget Crédit agricole Corporate & Investment Bank, aktiebolag, med säte [utelämnas] [i] Montrouge [(Frankrike)], motpart i målet om överklagande.

Genom dom av den 18 oktober 2023 beslutade Cour de cassation (Högsta domstolen) (avdelningen för arbetsrättsliga mål) att hänskjuta prövningen av målet om överklagande till plenum.

[utelämnas]

[utelämnas] [Uppgifter om förfarandet]

Cour de cassation, som sammanträder i plenum, [utelämnas] [Uppgifter om förfarandet] har meddelat förevarande dom, efter att ha överlagt i enlighet med lagen.

Bakgrund och förfarandet

- 1 HJ anställdes av bolaget Crédit agricole Corporate & Investment Bank (CACIB), genom ett avtal av den 17 januari 2007. Hon var senast anställd som tjänsteman med ansvar för kundinformationssystem i Förenade kungariket, innan hon blev sjukskriven med verkan från och med den 28 augusti 2013.
- 2 Avtalet regleras av brittisk rätt.
- 3 HJ ansåg sig ha blivit utsatt för könsdiskriminering och psykologiska trakasserier och väckte därför talan vid Conseil de prud'hommes (Arbetsdomstolen) den 23 september 2013. HJ yrkade betalning av olika belopp för fullgörandet av anställningsavtalet samt skadestånd.
- 4 Conseil de prud'hommes ogillade hennes yrkanden genom dom av den 26 juni 2019.
- 5 Genom dom av den 27 maj 2021 slog Cour d'appel de Versailles fast att HJ inte hade lagt fram några primära faktiska omständigheter som kunde beaktas som en relevant omständighet, för att det skulle kunna konstateras föreligga diskriminering i den mening som avses i artiklarna 13–19 och 136 i Equality Act 2010 (jämställdhetslagen från år 2010). Cour d'appel de Versailles slog även fast att det inte hade visats att det förelåg diskriminerande trakasserier, i den mening som avses i artikel 26, och repressalier, i den mening som avses i artikel 27 i den lagen.

- 6 HJ överklagade denna dom till Cour de cassation.

Redogörelse för grunderna

- 7 HJ har kritiserat [den överklagade] domen eftersom alla hennes yrkanden avslogs, särskilt yrkandena att det skulle fastställas att hon hade blivit utsatt för könsdiskriminering, trakasserier som utgör diskriminering och repressalier.
- 8 HJ har i huvudsak gjort gällande att Cour d'appel, efter att i tur och ordning ha prövat var och en av de diskriminerande situationer som hon hade åberopat, ansåg att HJ inte hade lagt fram några primära faktiska omständigheter som kunde beaktas som en relevant omständighet för att diskriminering skulle anses föreligga, i den mening som avses i jämställdhetslagen från år 2010. Enligt klaganden har Cour de cassation därmed grundat sin bedömning på en tolkning av jämställdhetslagen som strider mot artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet, enligt vilken rätten ska göra en helhetsbedömning av de faktiska omständigheterna för att avgöra huruvida de ger anledning att anta att det har förekommit diskriminering.
- 9 HJ har dessutom gjort gällande att Cour d'appel hade påpekat att det visserligen framgick av de ingivna handlingarna att det framför allt var män som var utlandsstationerade inom bolaget, men likväl ansåg att det inte enbart utifrån den uppgiften kunde antas ha förekommit diskriminering av kvinnor, eftersom det inte fanns några uppgifter om kvinnor som hade ansökt om utlandsstationering. HJ anser att Court d'appel, genom detta avgörande, har lagt bevisbördan för att diskriminering förekommer på arbetstagaren, trots att det fanns anledning att anta att diskriminering har förekommit eftersom huvuddelen av de utstationerade arbetstagarna utgörs av män och att det följaktligen ankommer på CACIB att visa att [dess] system för internationell rörlighet inte är diskriminerande. Enligt klaganden har Cour d'appel därmed grundat sig på en tolkning av bestämmelserna i jämställdhetslagen från år 2010 som strider mot artikel 19 i direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006.

Tillämpliga principer och rättsakter

I – Unionsrätt

- 10 Enligt [EU-domstolen] [utelämnas] innebär principen om ömsesidigt förtroende att var och en av medlemsstaterna, utom under exceptionella omständigheter, anser att alla de andra medlemsstaterna iakttar unionsrätten och, särskilt, de grundläggande rättigheter som erkänns i unionsrätten ([utelämnas] Domstolens yttrande 2/13 (plenium) av den 18 december 2014, punkt 191, ECLI:EU:C:2014:2454).

- 11 Principen om unionsrättens företräde, som [EU-domstolen] slog fast [utelämnas] i sin dom i mål *Costa* (dom av den 15 juli 1964, *Costa/E.N.E.L.*, 6/64, ECLI:EU:C:1964:66), och som har betecknats som ”grundläggande” (dom av den 10 oktober 1973, *Variola/Amministrazione italiana delle Finanze*, 34/73, REG 981, ECLI:EU:C:1973:101), medför en skyldighet för alla myndigheter i medlemsstaterna att säkerställa unionsbestämmelsernas fulla verkan, och medlemsstaternas lagstiftning kan inte påverka verkan av de unionsrättsliga bestämmelserna inom medlemsstaterna (dom av den av den 24 juni 2019, *Poplawski*, C-573/17, punkt 54, ECLI:EU:C:2019:530).
- 12 Skyldigheten att göra en direktivkonform tolkning, som bidrar till att säkerställa att unionsbestämmelsen har företräde framför en nationell bestämmelse som inte har bringats i överensstämmelse med denna, följer av medlemsstaternas skyldighet att, för det fall ett direktiv finns, uppnå det resultat som föreskrivs i detta samt av deras skyldighet enligt artikel 5 i fördraget, nu artikel 4.3 [FEUF], att vidta alla lämpliga åtgärder, både allmänna och särskilda, för att säkerställa att den skyldigheten fullgörs. Denna skyldighet åligger alla myndigheter i en medlemsstat, även domstolarna och inom ramen för en tvist mellan enskilda (dom av den 10 april 1984, *Von Colson och Kamann*, 14/83, punkt 26, ECLI:EU:C:1984:153). Denna rättspraxis har sedan dess tillämpats konsekvent. Den grundar sig numera på artikel 288 tredje stycket FEUF (dom av den 7 augusti 2018, *Smith*, C-122/17, punkt 39, ECLI:EU:C:2018:631).
- 13 EU-domstolen har påpekat att skyldigheten att göra en direktivkonform tolkning av nationell rätt har vissa begränsningar, eftersom den inte kan tjäna som grund för att nationell rätt tolkas *contra legem* (dom av den 4 oktober 2018, *Link Logistik NN*, C-384/17, punkterna 59 och 61, ECLI:EU:C:2018:810, och dom av den 15 april 2008, *Impact/Minister for Agriculture and Food m.fl.*, C-268/06, punkt 100, ECLI:EU:C:2008:223).
- 14 EU-domstolen har emellertid tillagt att en nationell domstol som, i en tvist som aktualiserar en allmän unionsrättslig princip, exempelvis principen om icke-diskriminering, såsom den har kommit till uttryck i ett direktiv, i praktiken inte har möjlighet att tolka nationell rätt på ett sätt som är förenligt med direktivet, men att det icke desto mindre ankommer på den nationella domstolen att säkerställa det rättsliga skydd som enskilda tillerkänns enligt unionsrätten och säkerställa att denna får full verkan, genom att vid behov underlåta att tillämpa varje bestämmelse i nationell lagstiftning som strider mot denna princip (dom av den 19 januari 2010, *Küçükdeveci*, C-555/07, punkt 51, EU:C:2010:21, och dom (stora avdelningen) av den 19 april 2016, *Dansk Industri*, C-441/14, punkt 35, ECLI:EU:C:2016:278).

II – Direktiv 2006/54/EG

- 15 Direktiv 2006/54/EG, där det i skälen 2 och 5 hänvisas till artiklarna 2 och 3.2 i fördraget samt till artiklarna 21 och 23 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, syftar till att säkerställa att principen om lika

möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet genomförs. Direktivet innehåller därför bestämmelser för att genomföra principen om likabehandling i fråga om tillträde till anställning, arbetsvillkor och företags- eller yrkesbaserade system för social trygghet. Det innehåller också bestämmelser om fastställande av lämpliga förfaranden för att garantera att detta genomförande blir effektivare.

- 16 I artikel 30 i direktivet anges att "[m]edlemsstaterna har ... möjlighet att på alla stadier av förfarandet införa bevisregler som är fördelaktigare för käranden". I samma skäl anges dessutom att "[a]ntagandet av reglerna om bevisbördor är viktigt för att säkra att principen om likabehandling upprätthålls i praktiken. Domstolen har förklarat att bestämmelser därför bör antas för att se till att bevisbördan övergår till svaranden när det föreligger ett prima facie-fall av diskriminering, utom vid sådana förfaranden där det åligger domstolen eller annat behörigt nationellt organ att utreda fakta. Det måste dock klargöras att bedömning av fakta som ger anledning att anta att det har förekommit direkt eller indirekt diskriminering även fortsättningsvis är en fråga för det berörda nationella organet i enlighet med nationell lagstiftning eller praxis."
- 17 I artikel 19.1 och 19.2 i det direktivet föreskrivs följande:
- "Bevisbördor
1. Medlemsstaterna skall i enlighet med sina nationella rättssystem vidta nödvändiga åtgärder för att se till att svaranden är skyldig att bevisa att det inte föreligger något brott mot likabehandlingsprincipen när personer, som anser sig förfördelade på grund av att likabehandlingsprincipen inte har tillämpats på dem, inför domstol eller annan behörig myndighet lägger fram sådana fakta som ger anledning att anta att det har förekommit direkt eller indirekt diskriminering.
  2. Punkt 1 skall inte förhindra att medlemsstaterna inför bevisregler som är fördelaktigare för käranden. ..."

III – Avtalet om Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen

- 18 Enligt avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom), vilket antogs av Europeiska unionens råd genom beslut (EU) 2020/135 av den 30 januari 2020 (nedan kallat avtalet) ska Förenade kungariket lämna unionen med verkan från och med den dag då det avtalet träder i kraft den 1 februari 2020.
- 19 I artikel 126 i avtalet föreskrivs dock en övergångsperiod som upphör den 31 december 2020, under vilken unionsrätten ska vara tillämplig på Förenade kungarikets territorium.
- 20 I artikel 127.3 i avtalet föreskrivs följande: "Under övergångsperioden ska den unionsrätt som är tillämplig enligt punkt 1 ha samma rättsverkningar med avseende på och i Förenade kungariket som inom unionen och dess

medlemsstater, och den ska tolkas och tillämpas enligt samma metoder och allmänna principer som de som är tillämpliga inom unionen.”

IV – Jämställdhetslagen från år 2010

21 I artikel 136 i jämställdhetslagen från år 2010 föreskrivs följande:

”1) Denna artikel är tillämplig på alla förfaranden som rör överträdelser av denna lag.

2) Om det finns faktiska omständigheter utifrån vilka domstolen, i avsaknad av någon annan förklaring, kan slå fast att en person (A) har åsidosatt bestämmelserna i fråga, ska domstolen anse att en sådan överträdelse har skett.

3) Punkt 2 ska emellertid inte tillämpas om A visar att han eller hon inte har åsidosatt bestämmelserna i fråga. ”

V – Nationell rätt avseende domstolarnas skyldigheter och befogenheter vid tillämpning av utländsk rätt

22 I artikel 3 i code civil (civillagen), på grundval av vilken Cour de cassation, i avsaknad av specifik lagstiftning, har utvecklat principerna i fransk internationell privaträtt, föreskrivs att ”[i]nternationellt tvingande regler ska tillämpas på alla dem som bor på territoriet. Fast egendom, även sådan som ägs av utländska medborgare, ska regleras av fransk rätt. Fransmännen lyder under lagarna om personers rättsliga ställning och rättskapacitet även när de är bosatta utomlands.”

23 Med tillämpning av denna rättsakt har Cour de cassation bland annat slagit fast att ”det ankommer på den franska domstol som konstaterar att en utländsk lagstiftning är tillämplig att, antingen ex officio eller på begäran av en part som åberopar den, undersöka dess innehåll, med deltagande av parterna och personligen vid behov samt att lösa tvistefrågan i enlighet med utländsk gällande rätt” (Cour de Cassation, första tvistemålsavdelningen, den 28 juni 2005 [utelämnas], Bull. 2005, I, nr 289, och Cassation Com., den 28 juni 2005 [utelämnas], officiella tidningen 2005, IV, nr 138).

24 Cour de cassation har slagit fast att domstolarna i första instans självständigt ska tillämpa och tolka utländsk lag (Cour de Cassation, första tvistemålsavdelningen, den 13 januari 1993 [utelämnas] Bull. 1993, I, nr 14).

Kortfattad redogörelse för skälen till att förhandsavgörande begärs

25 Överklagandet avser, för det första, frågan om hur Förenade kungarikets utträde ur Europeiska unionen inverkar på skyldigheterna och befogenheterna för domstolarna i en medlemsstat som ska tillämpa en brittisk lag som införlivar ett EU-direktiv i samband med ett domstolsförfarande som har inletts före

övergångsperiodens slut, när den domstol vid vilken talan har väckts har att meddela dom efter utgången av denna period.

- 26 Förenade kungariket var medlem i Europeiska unionen vid tidpunkten för de faktiska omständigheterna (undertecknandet av anställningsavtalet den 17 januari 2007 och den påstådda diskrimineringen mellan år 2010 och år 2013), men även vid den tidpunkt då talan väcktes (år 2013) och vid den tidpunkt då Conseil de prud'hommes meddelade sin dom (år 2019). Förenade kungariket hade däremot lämnat Europeiska unionen vid den tidpunkt då Cour d'appel de Versailles meddelade sin dom i målet om överklagande, det vill säga den 27 maj 2021.
- 27 HJ har gjort gällande att vid tidpunkten för de omtvistade omständigheterna var Förenade kungariket fortfarande en del av Europeiska unionen och omfattades därför av unionsrätten. Den nationella rätt som då var gällande i det landet ska följaktligen tolkas i enlighet med de bestämmelser som följer av unionsrätten, och det saknar betydelse att den brittiska domstolen, den dag då Court d'appel meddelade sitt avgörande, inte längre kunde begära ett förhandsavgörande från EU-domstolen. HJ har dessutom, i huvudsak, gjort gällande att även om denna särskilda omständighet kan befria den brittiska domstolen från sin skyldighet att göra en direktivkonform tolkning, är den franska domstolen å sin sida fortfarande underkastad denna, eftersom den ska tillämpa den nationella rätt i en EU-medlemsstat som var i kraft vid tidpunkten för de omtvistade omständigheterna.
- 28 CACIB har i huvudsak gjort gällande att det inte ankommer på Cour de cassation att själv avgöra huruvida en annan medlemsstats lag är förenlig med unionsrätten och huruvida den tolkning som domstolarna i den berörda medlemsstaten har gjort av den äger giltighet. CACIB anser att det inte ankommer på Cour de cassation att i sin utländska motsvarighets ställe fastställa inriktningen av ett annat lands gällande rätt eller att ta ställning till dess rättsliga politik och dess förenlighet med unionsrätten, vilket enbart omfattas av EU-domstolens enande behörighet.
- 29 Generaladvokaten anser att en tolkningsfråga ska hänskjutas till EU-domstolen för förhandsavgörande. Hon har anfört att avtalets lydelse, och särskilt avsaknaden av bestämmelser om vilken lagstiftning som ska tillämpas på tvister som anhängiggjordes vid medlemsstaternas domstolar under övergångsperioden, men som fortfarande är anhängiga efter denna period, ger anledning att ifrågasätta huruvida unionsrätten fortfarande var tillämplig när Cour d'appel meddelade den överklagade domen.
- 30 Cour de cassation anser att det föreligger rimligt tvivel på denna punkt.
- 31 Den talan som väcktes före utgången av den övergångsperiod som föreskrivs i artikel 126 i avtalet omfattades visserligen vid den tidpunkten av unionsrätten, inbegripet direktiv 2006/54/EG, men fördragen, och närmare bestämt artikel 288 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt (FEUF) hade dock upphört att ha

verkan i Förenade kungarikets rättsordning den 27 maj 2021, det vill säga den dag då domstolen i andra instans meddelade sin dom.

- 32 Även om artikel 19 i direktiv 2006/54/EG var tillämplig på tvisten vid den tidpunkt då den påstådda diskrimineringen ägde rum, uppkommer således frågan huruvida det på grund av avtalet retroaktivt kan ifrågasättas huruvida unionsrätten var tillämplig, i synnerhet domstolens skyldighet att tolka tillämplig lag i enlighet med den rätten.
- 33 Det skulle kunna anses att det vid den tidpunkten inte fanns någon unionsrättslig skyldighet att tolka brittisk rätt i enlighet med unionsrätten, även om en del av unionsrätten har bibehållits i brittisk rätt genom den lagstiftning som Förenade kungariket har antagit.
- 34 Omvänt skulle det kunna anses att, eftersom de faktiska omständigheter ägde rum före övergångsperiodens slut och eftersom förfarandet inleddes före denna tidpunkt, ska den brittiska lag som införlivar artikel 19 i direktiv 2006/54/EG tolkas i enlighet med unionsrätten av domstolen i en annan medlemsstat även om den prövar målet efter övergångsperiodens slut.
- 35 Det krävs därför en tolkning av avtalet för att bringa klarhet i huruvida en domstol som prövar ett mål efter övergångsperiodens slut ska anse att en brittisk lagstiftning som införlivar artikel 19 i direktiv 2006/54/EG utgör en lagstiftning i en medlemsstat som införlivar ett direktiv, när de faktiska omständigheterna har ägt rum före denna tidpunkt och/eller målet inleddes före denna tidpunkt.
- 36 Överklagandet ger, för det andra, upphov till frågan huruvida skyldigheten att göra en direktivkonform tolkning av den nationella rätten i den medlemsstat där domstolen är belägen även gäller när den domstolen har att tillämpa en annan medlemsstats lag.
- 37 HJ anser i huvudsak att den franska domstolen, när den tillämpar bestämmelser som härrör från en annan EU-medlemsstats lag, är skyldig att tolka och tillämpa dessa bestämmelser i enlighet med unionsrätten, under Cour de cassations överinseende. HJ har i synnerhet anfört att eftersom Cour de cassation ska övervaka huruvida lagen är förenlig med internationella konventioner, ska den av desto större anledning, när det är fråga om en lag i en EU-medlemsstat, kontrollera huruvida bestämmelserna i den utländska lagen är förenliga med unionsrätten. Det ska nämligen erinras om att enligt den grundläggande principen om unionsrättens företräde är den rätten överordnad all nationell lagstiftning i EU-medlemsstaterna och att EU-domstolen har utsett de nationella domstolarna till domstolar med allmän behörighet i Europeiska unionen i detta sammanhang. HJ har medgett att om Cour de cassation skulle anse att det finns rimligt tvivel om omfattningen av denna skyldighet, är Cour de cassation skyldig att hänskjuta en tolkningsfråga till EU-domstolen i detta avseende.
- 38 CACIB har i huvudsak anfört att det skulle kunna ge upphov till mycket svåra problem och av medlemsstaterna kunna uppfattas som ett intrång i deras

suveränitet om det slås fast att alla nationella domstolar har rätt att ifrågasätta alla lagar i ett annat land än det egna.

- 39 Generaladvokaten har i huvudsak hävdad att om EU-domstolens svar blir att unionsrätten faktiskt är tillämplig, finns det anledning att tillämpa dess rättspraxis om principen om en direktivkonform tolkning, som tycks innebära att den principen ska iakttas när nationella domstolar tillämpar en annan medlemsstats lag. Generaladvokaten har dock erinrat dels om att EU-domstolen inte uttryckligen har slagit fast att en sådan skyldighet föreligger, dels om att det för Europeiska unionen, om denna skyldighet iakttas av samtliga medlemsstater, innebär en politisk utveckling mot en ökad integration av en sådan omfattning att det framstår som nödvändigt att hänskjuta en fråga till EU-domstolen även på denna andra punkt.
- 40 Cour de cassation anser att om en fransk domstol är skyldig att bedöma huruvida en lag från en annan medlemsstat är förenlig med unionsrätten, måste en utveckling ske av Cour de cassations övervakning av tillämpningen och tolkningen av utländsk lag, för att det ska kunna säkerställas att franska staten iakttar unionsrättens företräde.
- 41 Cour de cassation är medveten om att EU-domstolen, efter domen i målet Marshall, har slagit fast att ett direktiv ”inte i sig kan medföra skyldigheter för en enskild och ... inte som sådan[t] kan åberopas gentemot denne” (dom av den 26 februari 1986, Marshall, C-152/84, punkt 48, ECLI:EU:C:1986:84).
- 42 EU-domstolen har emellertid också uttalat att ”den nationella domstolen vid tillämpningen av nationell rätt, oavsett om det rör sig om bestämmelser som antagits före eller efter direktivet, är skyldig att i den utsträckning det är möjligt tolka den nationella rätten mot bakgrund av direktivets ordalydelse och syfte så att det resultat som avses i direktivet uppnås och därmed agera i överensstämmelse med artikel 189 tredje stycket i fördraget” (dom av den 13 november 1990, Marleasing, C-106/89, punkt 8, ECLI:EU:C:1990:395).
- 43 Det följer av domen i mål Von Colson och Kaman (som har nämnts i punkt 12 i förevarande beslut om hänskjutande) att eftersom principen om en direktivkonform tolkning är bindande för nationella domstolar i egenskap av organ i en medlemsstat som är skyldig att genomföra direktiv i sin egen nationella rättsordning, kan det inte uteslutas att detsamma gäller för det fall den domstolen ska tillämpa en annan medlemsstats nationella rätt.
- 44 EU-domstolen har i detta hänseende haft tillfälle att slå fast att ”[det] ankommer ... på den domstol vid vilken talan väckts ... att tillämpa den medlemsstats lagstiftning vars domstolar anges [i en prorogationsklausul], varvid nämnda lagstiftning ska tolkas i enlighet med unionsrätten ... ” (dom av den 18 november 2020, C-519/19, Ryanair, punkt 51, och dom av den 8 december 2022, Luxury Trust Automobil, C-247/21, punkt 67, ECLI:EU:C:2022:966).

- 45 Det tycks således framgå av EU-domstolens praxis att den nationella domstolen är skyldig att göra en direktivkonform tolkning, även när den ska tillämpa en annan medlemsstats lagstiftning.
- 46 På en uttrycklig fråga i just detta avseende, gav EU-domstolen emellertid inte något svar, på grund av det aktuella målets särskilda karaktär (dom av den 15 december 2022, C-577/21, ECLI:EU:C:2022:992).
- 47 Det kan dessutom vara lämpligt att få klarhet i huruvida en nationella domstol som tillämpar en annan medlemsstats nationella rätt och som konstaterar att den omöjliga kan göra en direktivkonform tolkning av den har samma skyldigheter och befogenheter som när den tillämpar sin egen nationella rätt och, om så är fallet, huruvida principen om icke-diskriminering som stadfästs i artikel 21 i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna, vilken kommer till uttryck i direktiv 2006/54/EG, kan innebära att den nationella domstolen får underlåta att tillämpa denna rätt, även i en tvist mellan enskilda.
- 48 Denna slutsats är följaktligen förenad med rimligt tvivel, varför Cour de cassation anser att det är nödvändigt att begära ett förhandsavgörande även på denna punkt, även med hänsyn till de institutionella konsekvenserna av svaret.

Av dessa skäl har Cour de cassation beslutat

med beaktande av artikel 267 FEUF

att hänskjuta följande frågor till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande:

1. Ska avtalet om Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen och Europeiska atomenergigemenskapen (Euratom), vilket antogs av Europeiska unionens råd genom beslut (EU) 2020/135 av den 30 januari 2020, tolkas så, att en brittisk lagstiftning som införlivar artikel 19 i Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/54/EG av den 5 juli 2006 om genomförandet av principen om lika möjligheter och likabehandling av kvinnor och män i arbetslivet ska anses utgöra en lagstiftning i en medlemsstat som införlivar ett direktiv av en domstol som avgör ett mål efter övergångsperiodens slut, eftersom de faktiska omständigheterna hänför sig till tiden före denna tidpunkt och/eller målet inleddes före denna tidpunkt?
2. Ska artikel 288 FEUF tolkas så, att en nationell domstol, som har att pröva en tvist mellan enskilda och som är skyldig att tillämpa en annan medlemsstats lagstiftning, ska göra en direktivkonform tolkning av bestämmelserna i denna lagstiftning, utan att principen om ömsesidigt förtroende utgör hinder för detta?
3. För det fall den nationella domstolen anser att det är omöjligt att göra en sådan direktivkonform tolkning, ska den då, på samma sätt som när det gäller dess egen nationella lagstiftning, underlåta att tillämpa en sådan lagstiftning när det är

fråga om en allmän princip i unionsrätten eller en primärrättslig bestämmelse, vilka kommer till uttryck i ett direktiv?

Målet om överklagande vilandeförklaras i avvaktan på avgörandet från Europeiska unionens domstol.

[utelämnas]

[utelämnas] [uppgifter om förfarandet]

[utelämnas]

ARBETS
DOKUMENT